

РЕШЕНИЕ

№ 41

гр. Перник, 03.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЕРНИК, ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИЯ В. МИЛУШЕВА

Членове: Диана Мл. Матеева
Борислава П. Борисова-Здравкова

при участието на секретаря ЗЛАТКА М. СТОЯНОВА
като разгледа докладваното от Диана Мл. Матеева Въззивно гражданско дело
№ 20221700500739 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 ГПК

Производството е по Въззивна жалба на ОД на МВР П. срещу решение № 1127 от 31.10.2022 по гр.дело № 3390 по описа за 2022 на РС Перник.

С решението, първоинстанционният съд е осъдил ОД на МВР- П. да заплати на Р. К. Ч., ЕГН ***** от *** сумата от 463.29 лв., представляваща дължимо допълнително възнаграждение за извънреден труд, получен в резултат на преизчисляване на положения нощен труд в дневен в периода от 01.05.2019 г. до 10.07.2020 г., ведно с обезщетение за забава в размер на 116.36 лв. /сто и шестнадесет и тридесет и шест лева/, считано за периода от 01.07.2019 г. до 08.06.2022 г., както и законната лихва върху главницата, считано от 08.06.2022 г. до окончателното плащане, като Е ОТХВЪРЛИЛ исковете за разликата над 463.29 лв. до пълния предявен размер от 2258.00 лв., претендирана като допълнително трудово възнаграждение за извънреден труд, получен в резултат на преизчисляване на положения нощен труд в дневен в периода от 2020. г. до 01.06.2022 г., както и за разликата над 116.36 лв. до пълния предявен размер от 315.00 лв., претендирана като обезщетение за забава, като неоснователни.

Във въззивната жалбата по подробно изложени доводи се поддържа, че обжалваното решение е неправилно,незаконосъобразно и постановено в противоречие с материалния закон. Считат, че се касае за различни правоотношения и превръщането на нощния труд в извънреден не е приложимо в размерите претендирани от ищеца, а е регулирано от нормите на ЗМВР. В Наредба № 8121з_776 от 29.07.2016 г. изрично

било посочено, че работното време за нощен труд е между 22:00 ч. – 06:00 ч. и не следвало да се преизчислява съгласно КТ. Считат, че претендираните суми не могат да бъдат изплатени, тъй като липсва правно основание за това. Възражава се, че дължимите се обезщетения били вече заплатени на служителя със съответното увеличение, като нощен труд. Липсвала и преценка на всички събрани по делото доказателства в тяхната съвкупност. Молят да бъде отменено решението в осъдителната част като незаконосъобразно, неправилно и необосновано.

Въззиваемият излага подробни съображения за неоснователност на жалбата и моли първоинстанционното решение да бъде потвърдено изцяло като правилно и законосъобразно.

Пернишкият окръжен съд намира при извършената по реда на чл. 269, изр. 1 ГПК служебна проверка, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

Съдът с оглед предмета на въззивното производство, очертан от въззивната жалба, доказателствата по делото и доводите на страните, намира от фактическа и правна страна следното:

Пред настоящата инстанция не са спорни установените от писмените доказателства факти, че ищецът е работил по служебно правоотношение към ОД на МВР през процесния период - 01.05.2019 г. -

01.06.2022 г.- *** Районно

управление, група „***“ на длъжност „***“, както и че е полагал труд на смени съгласно утвърдени

графици, които включват и нощен труд.

Не е спорно между страните и се установява от приетите доказателства, удостоверение че ищецът е назначен за първи път като държавен служител в системата на МВР със заповед № *** г., считано от *** г. Считано от *** г. е преназначен на длъжност „***“ в група „***“ към *** районно управление - П. при ОДМВР - П.

По делото са били приети справка за часове положен труд за периода от 2019. г. до 31.03.2022 г., платежни бележки за периода от 01.05. 2019 г. до 31.05.2022./л. 57 - л. 92/ и **съдебно-счетоводна експертиза, изготвена от вещото лице В. В. и неоспорена от страните, която съдът кредитира изцяло.**

От тях се установява, че ищецът е работил в

ОДМВР - П. на часови работни смени, съгласно месечен график за

дежурство. Работното време е изчислявано сумарно за тримесечен период.

Вещото лице е посочило, че през част от процесния период - от 01.2019 г. до

2020. г. нощните часове труд се преобразуват в дневни с коефициент

1.143, а след посочената дата е изменена разпоредбата на чл. 187, ал. 1 и ал. 4 от ЗМВР, като нормалната продължителност на дневното и нощното работно време на държавните служители е 8 часа, а коефициентът за преобразуването на нощните часове в дневни е 1. В съдебно заседание е уточнило, че предвид законодателната промяна, след 10.07.2020 г. броят на преобразуваните часове нощен труд в дневен по реда на чл. 187, ал. 4 от ЗМВР е идентичен с броя на реално изработените часове труд.

Експертът е констатирал, че през част от процесния период от 2019. г. до 10.07.2020 г. ищецът е положил общо 656 часа нощен труд

/между 22:00 ч. и 06:00ч./. За него, ежемесечно му е изплащано допълнително възнаграждение за положен нощен труд по 0.25 лв. на час за периода от 2019. г. до 31.01.2020 г. и по 1.00 лв. на час за периода от 01.02.2020 г. до 10.07.2020 г. или общо за целия процесен период - 320.00 лв.

Часовете нощен труд не са превръщани в дневен, с коефициент равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време. При извършване на такова преизчисление, извънредният труд, положен от ищеца през периода 01.05.2019 г. - 31.01.2020 г. е 94 часа.

Трудовото възнаграждение на ищеца през периода 01.05.2019 г. - 2019. г. е 900.00 лв. и от 01.09.2019 г. до 31.12.2019 г. е 890.00 лв., като съобразно същото за 1 час извънреден труд се дължи заплащане на 8.04 лв., за периода 01.01.2020 г. - 31.12.2020 г. - трудовото възнаграждение е 979.00 лв., като 1 час извънреден труд се заплаща с 8.81 лв.

При тези данни, вещото лице е констатирано, че за положените 94 часа извънреден труд през периода от 01.05.2019 г. до 10.07.2020 г., получени чрез преизчисление на нощния труд с коефициент 1.143, общо дължимото възнаграждение е 783.29 лв. На ищеца са заплатени 320.00 лв. - допълнително възнаграждение за нощен труд. Поради което разликата между него и възнаграждението за извънреден труд е 463.29 лв.

В съдебно заседание експертът е посочил, че за останалата част от процесния период 11.07.2020 г. - 01.06.2022 г. не се формира извънреден труд в резултат на преобразуване на часовете нощен труд в дневен, тъй като коефициентът е 1. Вещото лице е изчислило обезщетението за забава върху всяка главница, с падеж на последно число на месеца, следващ тримесечието, през което е положен извънредния труд, а именно от 01.07.2019 г. до датата на подаване на исковата молба - 08.06.2022 г., което е в общ размер на 116.00 лв.

Предвид така установените факти, **страните не спорят**, че ищецът е служител на МВР по смисъла на чл.

142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР - държавен служител - полицейски орган, че служебното му правоотношение е възникнало с ОДМВР - П. по силата на заповеди, издадени от директора на ОДМВР - П. на основание чл.

159, ал. 1, т. 1 и т. 3 от ЗМВР, с които е назначен, а впоследствие - преназначен на младши изпълнителска длъжност по чл. 143, ал. 1, т. 7 от ЗМВР, както и че е изпълнявал служебните си задължения на 8, 12 или 24-смени по смисъла на чл. 187, ал. 3 от ЗМВР.

Спорът между тях е за приложимостта на Кодекса на труда и разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ, издадена на осн. чл. 244, т. 2 и КТ и § 121 от ЗИДКТ/ДВ, бр. 25 от 2001 г./ при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд и следва ли така преизчислените часове положен труд, надвишаващи редовното работно време, да се квалифицират като извънреден труд по смисъла на чл. 187, ал. 5 от ЗМВР.

За част от процесния период - от 01.05.2019 г. до 10.07.2020 г., относима към правния спор е **редакцията на чл. 187 от ЗМВР, преди изменението и, обнародвано в ДВ, бр. 60/07.07.2020 г., в сила от 11.07.2020 г.**

Съгласно чл. 187, ал. 3 ЗМВР, в посочената редакция, работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8 -, 12 - или 24 - часови смени - сумирано за тримесечен период. Ал. 5, т. 2 на същата разпоредба предвижда, че работата извън редовното работно време за служителите, работещи на смени се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на отчетен период. По силата на чл. 187, ал. 6 ЗМВР извънредният труд по ал. 5 се

заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение.

Чл. 187, ал. 9 ЗМВР предвижда, че редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдых и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи.

За посочената част от процесния период - 01.05.2019 г. - 10.07.2020 г., са действали Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г. на Министъра на вътрешните работи/обн., ДВ, бр. 60 от 2.08.2016 г., в сила от 02.08.2016 г., отменена бр. 3 от 10.01.2020 г., в сила от 10.01.2020 г. / и Наредба № 8121з-36 от 07.01.2020 г. на Министъра на вътрешните работи/обн. ДВ бр. 3/10.01.2020 г., в сила от 10.01.2020 г., отменена бр. 93 от 30.10.2020 г., в сила от 2020. г./

Чл. 3, ал. 3 от Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г. предвижда, че при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22:00 и 6:00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Подобна разпоредба се съдържа и в Наредба № 8121з-36 от 2020. г. / чл. 3, ал. 2/.

В чл. 31, ал. 2 от Наредба № 8121з-407 от 11.08.2014 г. /отменена ДВ бр. 60 от 2.08.2016 г., в сила от 02.08.2016 г./ се предвижда, че при сумирано отчитане на отработеното време общият брой часове положен труд между 22:00 и 6:00 ч. за отчетния период се умножава по 0.143. Полученото число се сумира с общия брой отработени часове за отчетния период, т. е. часовете положен нощен труд се преизчисляват с коефициент 1.143. Подобна регламентация за преизчисляване на нощния труд в дневен липсва в Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г. и Наредба № 8121з-36 от 07.01.2020 г.

Към момента действие на чл. 31, ал. 2 от Наредба № 8121з-407 от 11.08.2014 г. ищецът е бил служител на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Според тази разпоредба към общия брой отработени часове за отчетния период, се прибавят преизчислените часове нощен труд. Подобна регламентация дава възможност на работника да получи по-голям размер на трудово възнаграждение, тъй като се увеличават, чрез преизчисление на времето положен нощен труд, отработените часове през отчетния период. Следователно разпоредбата има пряк ефект върху размера на трудовото възнаграждение на служителя.

Трудовото възнаграждение е основен елемент на служебното правоотношение, тъй като то е дължимата насрещна престация за положения труд. Неговото изменение е допустимо само по съгласие на двете страни. Действително чл. 187, ал. 9 ЗМВР предвижда Министъра на вътрешните работи, с издадена от него наредба, да определя реда за отчитане на работното време, но това правомощие не може да се прилага по начин, водещ до намаляване размера на възнаграждението за труд.

В този смисъл въззивният съд споделя становището на първоинстанционния съд, който не споделя тезата, че липсата на разпоредба в Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г., регламентираща преизчисляване на нощния труд в дневен, с коефициент 1.143 е при упражняване на възложеното правомощие на министъра на вътрешните работи да определя реда и начина на изплащане на допълнителните възнаграждения, като счита, че е налице празнота в уредбата за преизчисляване на нощния труд в дневен, отнасяща се до съществуващите служебни правоотношения към момента на влизане в сила на Наредба № 8121з-776 от 29.07.2016 г. и са приложими разпоредбите, регламентиращи

сходни правоотношения.

При липсата на специално правило, което да определи методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на държавните служители в МВР, нормативната празнота, следва да се преодолее чрез субсидиарното приложение на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /НСОРЗ/. Това произтича от принципът за законност, уреден в чл. 5 от ГПК, според който когато съдът констатира непълнота или неяснота на законите, следва да приложи общия им разум и да основе решението си на основните начала на правото, обичая или морала.

НСОРЗ е подзаконов нормативен акт, издаден по приложение на КТ, в който по силата на чл. 9, ал. 2 е предвидено, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т.е. приложимият коефициент е 1.143. НСОРЗ като наредба от общото трудово законодателство намира приложение, след като в другите специални подзаконов нормативни актове, издадени по приложение на ЗДСл или ЗМВР са налице празноти или са предвидени по-неблагоприятни разпоредби относно условията и размерите на допълнителните възнаграждения и редът за получаването им. Нейното приложение може да се изключи в случай, че е налице специална правна уредба, която да дава в по-голяма степен защита на трудовите права на работещите в системата на МВР, но не и когато такава уредба липсва или урежда по-неблагоприятни условия. Поради това включеният в рамките на дежурството нощен труд на ищеца следва да бъде приравнен на дневно работно време, въз основа на което да бъде определен реално положеният от него труд за исковия период. Да се приеме обратното би означавало да се допуснат различни системи на отчитане на нощния труд от служителите в МВР и от работниците по трудово правоотношение, независимо от идентичните времеви отрязъци в денонощието, през които престират работна сила, т. е. би означавало неравностойното им третиране, което е в противоречие с принципа в чл. 6 от Конституцията на Република България и чл. 14 от ЕКЗПЧОС.

Неприлагането на правната уредба, касаеща механизма за преобразуване на нощния труд в дневен, с коефициент 1.143 и изплащането му като извънреден, по отношение на служителите в МВР, представлява разлика в третирането, която не се основава на обективен и разумен критерий, т. е. не е свързана с допустима от закона цел и не е съразмерна на тази цел. В тази насока е и законодателното решение за изменението на чл. 187, ал. 4 от ЗМВР от ДВ, бр. 60 от 2020 г., с което е отстранена празнотата в законодателството и е въведено правилото, че при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното работно време към нормалната продължителност на работното време през нощта.

В подкрепа на горното са и цитираните от първоинстанционния съд принципи разяснения в мотивите към т.

23 от ТР № 6/06.11.2013 г. по т.д. № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС, в които е прието, че общият закон намира субсидиарно приложение и при липса на изрична разпоредба в ЗМВР следва да се прилага ЗДСл.

В този смисъл е и цитираното от районния съд **Решение № 311/08.11.2019 г. по гр. д. № 1144/2018 г. на ВКС**. Неравностойното третиране на служителите на МВР, сравнение със служителите по КТ и и по ЗДСл би

било в противоречие с чл. 7 от Международния пакт за икономически, социални и културни права, според който, страните по него имат задължение да гарантира равенство на правата на лицата, предоставящи наемен труд без оглед на спецификите на правоотношението, в рамките на което реализират правото си на труд, както и с чл. 31 от Хартата на основните права и с чл. 8 от Конвенция № 171 на Международната организация на труда от 26 юни 1990 г.

Тези изводи не противоречат и на **постановеното решение от 24.02.2022 г. на съда на ЕС по дело C-262/2020, образувано по преюдициално запитване от районен съд - Л.**

С решението не се отговаря конкретно на основния спорен въпрос относно приложимостта на общата правна уредба на Република България в правоотношенията с държавните служители, доколкото в обхвата на компетентността на СЕС са включени общностните норми и вътрешноправните разпоредби, които съдържат такива норми, а не националното право и функцията на този съд не е да тълкува националните правни норми.

Въззивният съд споделя извода на първата инстанция, че е неоснователно твърдението на ответника, че за служителите на МВР не е предвидено преобразуване на нощния труд в дневен с коефициент 1.143 и изплащането му като извънреден, защото с оглед спецификата на служебните правоотношения са предвидени други компенсаторни механизми, като допълнително възнаграждение за прослужено време /чл. 178, ал. 1, т. 1 от ЗМВР/, размер на основния платен годишен отпуск /чл. 189 от ЗМВР/, обезщетения за неизползван платен годишен отпуск /чл. 234, ал. 1 от ЗМВР/, обезщетения за прекратяване на служебното правоотношение /чл. 234, ал. 1 от ЗМВР/, по-благоприятен режим на заплащане на извънредния труд според неговата продължителност /чл. 187, ал. 5, 6 и 7 от ЗМВР/ и др. Тези компенсаторни механизми са дължими на посочените правни основания, предвидени за тази категория служители, и са напълно различни от основанието на процесната претенция. Това се потвърждава и от вече цитираното решение на СЕС, в което е посочено, че макар намаляването на нормалната продължителност на нощния спрямо тази на дневния труд да не е единственото възможно решение за гарантирането на защитата на здравето и безопасността на полагащите нощен труд работници, предвид по-голямата тежест на нощния труд в сравнение с труда през деня, то при всички случаи в полза на полагащите нощен труд работници трябва да има и други мерки за защита.

Предвиждането на допълнително възнаграждение за нощен труд на час не преодоляват празнотата в законодателството, в частта за положения извънреден труд и неравностойното положение на работещите в МВР и работещите по трудово/служебно правоотношение с други работодатели. Разпоредбите на чл. 7, чл. 8, чл. 9 от НСОПЗ се прилагат едновременно. Така при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент 1.143 и за същите тези нощни часове се заплаща и допълнително трудово възнаграждение за нощен труд. Увеличението се изразява в запазването на ставката за дневното работно време, като изравняването се извършва със съответни коефициенти в зависимост от начина на изчисляване и отчитане на работното време /подневно или сумирано/ - чл. 9, ал. 2 НСОПЗ и - в заплащане на допълнително трудово възнаграждение към така увеличеното възнаграждение, чийто минимален размер е установен в чл. 8 НСОПЗ /Решение № 14/27.03.2012 г. по гр. д. № 405/2011 г. на ВКС, IV-то Г. О. /.

В настоящия случай вещото лице е определило размера на

незаплатеното на ищеца възнаграждение за извънреден труд за периода от 01.05.2019 г. до 01.06.2020 г. при спазване на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ, като е посочило че същото е в размер на 463.29 лв.

Правилно районният съд е приел, че до този размер и за така посоченият период искът е основателен и следва да се уважи.

Въззивният съд споделя извода на първата инстанция, че частично основателна се явява и претенцията по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за лихва за забава върху неизплатеното трудово възнаграждение в размер на 463.29 лв. за положения нощен труд, дължима за периода 01.07.2019 г. до 08.06.2022 г. в общ размер на 116.36 лв., до който същата следва да се уважи.

За разликата от 1794.71 лв., претендирана като неизплатено възнаграждение за извънреден труд и за периода от 11.07.2020 до 01.06.2022 г. искът като неоснователен, правилно е бил отхвърлен, съобразно чл. 187, ал. 1 и ал. 4 от ЗМВР в редакция към ДВ, бр. 60/2020 г., както и чл. 22, ал. 3 от Наредба № 81213-1174/21.10.2020 г. за условията и реда за изплащане на допълнителни възнаграждения на държавните служители и чл. 21, ал. 3 от Наредба № 81213-1353 от 15.12.2020 г., съгласно които при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент равен на отношението между нормалната продължителност на дневното време към нормалната продължителност на нощното време по чл. 187, ал. 1 от ЗМВР, които в случая са по 8 часа, тоест коефициент "1". С тази законодателна промяна изрично е уреден въпросът за преизчислението на нощния труд към дневния труд, полаган по служебно правоотношение с МВР, поради което субсидиарното приложение на НСОПЗ не е допустимо. За този период нормативно е уредено превръщането на положените часове нощен труд от служителите в МВР в дневни с коефициент "1". Поради това при отчитане на извършените от ответника плащания на изработените часове съгласно представени платежни бележки и заключението на вещото лице претенцията за периода от 11.07.2020 г. до 01.06.2022 г. и за разликата над сумата от 463.29 лв. до пълния предявен размер от 2258 лв. следва да се отхвърли като неоснователна.

Правилно районният съд е приел, че е неоснователна претенцията за присъждане на обезщетение за забава над сумата от 116.36 лв. до пълния предявен от 315.00 лв.

Правилно районният съд е допуснал на основание чл. 242, ГПК предварително изпълнение на решението за присъдените суми в полза на ищеца.

С оглед на всичко гореизложено и при установените от съдебно-икономическата експертиза факти, въззивният съд приема, че с решението си първоинстанционният съд е достигнал до идентични правни изводи и краен резултат с тези на въззивния съд и следва да бъде потвърдено, включително и в частта за разноските, правилно установени и разпределени между страните при спазване на правилата по чл. 78 ГПК.

По разноските във въззивното производство:

Във въззивното производство отново е въведено възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение доколкото се касае за еднотипни дела, без фактическа и правна сложност, решавани аналогично на съответното местно ниво. С оглед влезлите в сила изменения в размера на адвокатските възнаграждения в чл. 7, ал. 2 от Наредба № 1/2004 г., съобразно материалния интерес по делото, и изчислени съобразно

размера на главница и изтекла лихва, към настоящия момент адвокатското възнаграждение следва да се присъди в размер 450 лв. съразмерно на уважената част, и следва да се присъдят в полза на въззиваемия.

С оглед на гореизложеното, въззивният съд приема, че въззивната жалба е неоснователна.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 1127/31.10.2022 г. по гр. д. № 3390/2022 г. на Районен съд – Перник,

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ОДМВР-П. **ДА ЗАПЛАТИ** на Р. К. Ч., ЕГН ***** от ***- сумата **450 лв.**, представляваща адвокатски разноски във въззивното производство.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____